

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(VIII. seja dné 6. oktobra.)

(Dalje.)

Poslanec Šuklje nadaljuje: Pri tem vprašanji da je amovirana politična čast narodne stranke. Pri volitvi da se neso godile nikake materialne, stvarne napake, ampak le formalne pomanjkljivosti, kakeršne se gode pri vsakej volitvi. V podrobnosti, pravi govornik, se ne bode spuščal. Njegova vest ni tako elastična, da bi danes trdil kaj, jutri pa zopet drugo, a dasi je mlad politik, je vendar odločno za to, da se ne ravna proti zakonom javne morale, katera se pri tej volitvi ni žalila; zaradi tega bode glasoval za potrjenje, in to tem bolj, ker so se njegovi volilci izrekli v tem smislu. Pa tudi ozir na deželno korist ga napeljuje k temu. Strankarji so vsi poslanci, a če v mirnih trenutkih premišljajo, je v kvar našemu narodu ta politični razpor, ki traja že 25 let. Ozrite se nazaj, kako je bil kranjski narod (Klici: Kranjskega naroda ni! Slovenski narod!) pred 90 leti zastopan na vednostnem polji; takrat imel je Kopitarja, Vego, Dolinarja: vsi veliki učenjaki; pa pogledjte danes, kako stoji z našo lepoznavno literaturo? Političen prepir absorbira naše najboljše moči in z orožjem v roki moramo graditi poslopje našega slovstva. Konečno izraza govornik upanje, da če tudi trajnega miru v deželi ne bode, bode vsaj premirje, da bode nasprotna stranka dala narodni nekoliko duška. (Bravo-klici mej nemškutarji, galerija molči.)

Deželnega glavarja namestnik g. Grasselli pravi, da bode stavil do deželnega zbora vprašanje, se li verifikacijski odsek oprosti določbe pravičnega reda, da morajo poročila biti 48 ur prej v rokah deželnih poslancev.

Dr. Zarnik: Jaz odločno protestujem, da bi se ne ravnalo po pravičnem redu. Ko smo bili v manjini, to bode vedel g. predsednik, zahtevali smo

strogo, da mora vsako poročilo biti 48 ur prej v rokah deželnih poslancev, predno se o njem v zbornici obravnava. § 29. pravičnega reda to določuje, ta nas veže, to je naš zakon. Ako bi hoteli § 29. prenehati, potem bi se moral staviti dotični predlog v zboru, predlog izročiti odseku, kateri bi v zboru imel poročati, ali se sprejme prenehanje ali ne. Ko v zadnjem zasedanju nasprotna stranka ni hotela spoštovati § 29. pravičnega reda, stali smo na istem stališču in ko je nasprotna večina drugače sklenila, zapustili smo vsi zbornico in nasprotna stranka, dasi je v prvo sklenila ne spoštovati § 29. pravičnega reda, udala se je potem postavnemu določbi. Predlog se je tiskal in prišel še le po 48 urnem prenehanju v obravnavo. Kakšna pa je konsekvence, ako danes sklepamo drugače? Doslednost znači in diči našo stranko, zaradi tega zahtevam, da se poročilo tiska in potem še le vrši razgovor. Kar se pa tiče izjav poslanca Šukljeja, moram iste naznačiti za prazne fraze! (Burna pohvala občinstva.)

Predsednik Grasselli: Občinstvo se nima nič utikati v debate in nima pritrdjati, ne svoje nezadovoljnosti izražati. Ako se to ponovi, ukazal bom takoj izprazniti galerije. Poslanec g. dr. Zarnika, ki tako izvrstno hoče poznati pravični red, pa ne pozna dotičnega paragrafa, ki zabranjuje ne-parlamentarne izraze, kakor se jih je gospod poslanec posluževal v govoru proti g. Šukljeju, moram grajati.

Poslanec Klun: Jaz predlagam konec debate.

Dr. Zarnik in dr. Vošnjak kličeta: To je že preveč, še govoriti ne smemo! in ostavita dvorano.

Poslanec Svetec: Jaz zahtevam, da se pravični red v ničem ne prekorači!

Poslanec baron Apfaltrern pravi, da se vprašanje prav lahko raztolmači in reši. Gre le za to, ali se volitve potrdijo ali ne, in vsak poslanec ima pri predlogu verifikacijskega odseka priliko, se o

tem izjaviti, da glasuje za ali proti. To vendar ne gre, da bi stvar cele tedne odlašali, ko se volitve navadno v prvih sejah potrdijo, kajti za poslance, katerih volitve neso potrjene, je stanje v zbornici jako mučno. V obče pa je bilo že tako, da se je tiskano poročilo odseka premenilo po ustnem; to se je zgodilo pri obravnavi o prošnji ložnih posestnikov.

Predsednik g. Grasselli pravi, da je sedaj debata sklenjena.

Dr. Zarnik in dr. Vošnjak kličeta: Svetec še ni govoril.

Prodrednik g. Grasselli: Gosp. Svetec je že govoril, ako nesta bila gospoda v dvorani, zato jaz ne morem, da ga nesta slišala.

Poročevalec g. Kersnik predlaga, da se glasuje o tem, se li o ustnem poročilu verifikacijskega odseka sklepa takoj danes.

Dr. Vošnjak nasvetuje glasovanje po imenih.

Glasuje se in predlog se sprejme. 24 poslancev glasuje za, 7 z ne in sicer gg.: dr. Zarnik, dr. Vošnjak, Svetec, dr. Dolenc, K. Rudež, Robič in Mohar; 6 je nenavzočnih, mej njimi: Detela, Lavrenčič, Pakiz.

Deželni predsednik baron Winkler izraza zahvalo vlade za ta sklep, kateri ne bode deželi v škodo, marveč v korist.

Poslanec dr. Vošnjak: Z novim predlogom verifikacijskega odseka se jaz in moji somišljeniki nikakor ne strinjamo. Te volitve, kar se tiče treh izvoljencev, so in ostanejo nepostavne in tu ne gre, da bi se uvažali politični, nego uvažati se smejo samo postavni razlogi, ali se volitev potrdi, ali ne. Poslanec dr. Papež je v prvem poročilu verifikacijskega odseka tako obširno in natančno navajal in dokazoval, da so volitve nepostavne, da ne moremo zatiskati oči, in tedaj je nemogoče, da bi narodni poslanci glasovati mogli za potrjenje teh volitev. Slovenski poslanci smo in bomo vsekdar varovali narodno čast, katera, če se danes vzprejme odsekov

LISTEK.

Prva ljubezen.

(Povest J. C. Turgenjeva, posl. Ivan P.)

(Dalje.)

XIX.

Prišel bi v zadrego, ko bi moral na drobno dopovedati, kaj se je godilo z menoj tisti teden po onej neuspešnej ponočnej ekspediciji. To je bil čuden, mrzlični čas, kaos, v katerem so se sukala nasprotna čustva, misli bojazni, upanja, radosti in trpljenja, kakor ob viharji. Bal sem se pogledati v sebe, če sploh šestnajstletni deček more pogledati v se, bal sem se misliti o tem, kar je bilo; trudil sem se, kolikor se da hitro preživeti dan od jutra do večera; zato sem pa spal po noči. . . . Jaz nesem hotel vedeti, da me ljubi, pa tudi nesem hotel priznati, da me ne ljubi; očeta sem se ogibal — a Zinajide se ogibati nesem mogel. — V njenej navzočnosti me je nekaj žgalo, kakor ogenj. . . . Pa zakaj bi bil jaz hrepenel vedeti, kaj je bil ta ogenj,

ki me je pekel in tajal — saj je bilo vendar sladko goreti in tajati se. Udal sem se ves svojim utisom in slepil sem samega sebe, odvrčal sem se od svojih spominov, zakrival sem oči pred tem, kar sem slutil. . . . Te muke se neso dolgo vzdržale; grogov udar jih je na mah prekratil in vrgel mene v drug tir.

Ko sem se jedenkrat vrnil iz precej dolgega sprehoda, zvedel sem v svoje veliko začudenje, da bom sam kosil, da je odpotoval oče, mati pa ni zdrava in se je zaprla v svojo sobo. Po obrazih poslovil uganil sem, da se je prigodilo nekaj nenavadnega. . . . Povpraševati se jih nesem upal, pa jaz sem imel dobrega prijatelja, točaja Filipa, ki je bil velik ljubitelj pesnij in je umel igrati na gitaro — k njemu sem se obrnil. Od njega sem zvedel, da je bil mej očetom in materjo velik prepir, (a v sobi za dekle se je vse slišalo od prve do zadnje besede; mnogo sta govorila po francoski — pa hišna Maša, ki je bila pet let v Parizu, je vse razumela): da je mati očitala očetu nezvestobo in znanje s sosedno gospodičino, oče se je pa s prva opravičeval, potem razkačil se in izrekel neko trdo besedo „nekaj o nje-

nih letih“, od česar je mamica zajokala; mati je pa omenila neko menjico, dano kneginji, in jako slabo je govorila o njej in o njenej hčeri tudi, oče jej je pa žugal. — A vsa ta nesreča izvira iz nekega brezimnega pisma: a kdo je pisal to pismo — se ne ve: saj vendar ni bilo nikakega uzroka izblekniti to zadevo.

— „Bilo je tedaj nekaj“, spregovoril sem s težavo in otrpnile so mi roke in noge, in nekaj zatrepetal je globoko v mojih prsih.

Filip je pomenljivo pomežikal. — „Da, bilo je. Takih stvari ne skriješ; kakor je tudi tvoj oče bil previden — a treba je vendar na primer najeti kočijo ali kaj drugega. . . . brez ljudij ne moreš opraviti.“

Odposlal sem Filipa — in ulegel se v posteljo. Jaz nesem jokal, ne obupoval, nesem povpraševal sebe, kdaj in kako se je to zgodilo, nesem se čudil, da nesem že davno uganil tega — tudi se nesem jezil na očeta. . . . To, kar sem zvedel, presegalo je moje sile: to hitro odkritje me je vsega potrl. . . . Vse je bilo pokončano. Vsi moji cveti so bili potrgani, ležali so razmetani okrog in poteptani.

predlog, je po mojem mnenju oškodovana. (Klici: Istina! Občno pritrdjevanje.) Jaz ne vem, zakaj bi se te volitve morale verificirati in iz strahu pred kom? Nepostavne so in ostanejo, naj se sklepa kakor se hoče. Znano je, da so se pogovori vršili z nasprotno stranko zaradi volilne reforme, s katero bi se ustrezalo opravičenim zahtevam volilcev, a kar čez noč, ne da bi se bilo doseglo sporazumljenje, pride nov nasvet, naj volitve proglasimo veljavni. Volilna reforma bode izginila, bojim se, raz dnevni red, volitve velikega posestva pa se bodo potrdile, gotovo ne po mislih slovenskih volilcev. Sloveško ljudstvo na deželi in v mestih ne mara ničesar vedeti o skrivnih spletkah, ono ve, da so volitve nepostavne, kajti bralo je poročilo odseka in pričakuje, da se ovržejo. Zatorej bodem jaz in moji somišljeniki glosoval proti potrjenju teh nepostavnih volitev.

Poslanec dr. Zarnik: Jaz sem ud poverilnega odseka in moram izjaviti, da niti baron Apfaltrern niti poročilo, poročevalca odsekovega me nista zamogla prepričati da bi bile volitve velikega posestva, kolikor se tiče gg. dr. Schrey-a, Dežman-a in dr. Mauer-ja, postavno izvršene.

V začetku smo bili poslanci narodne, ne — leve strani tega zbora vsi jedini, da so se volitve vršile nepostavno. A danes se najedenkrat trdi, da to, kar je bilo prej obče priznано za črno, da je belo. Uzroki se ostali jedni in isti, mnenje pa je nastalo vse nasprotno. No, jaz tudi nesem politikar, ki hoče z glavo skozi zid in ne rekel bi nič, ako bi se s političnega stališča potrdile volitve. Naj sede v zboru, ako se to že tako gorko želi od neke strani, ali vprašati moram, kje pa je zato kako odškodovanje, kaka kompenzacija? Jaz ne vidim nobene in ne vem za nobeno.

Vse naše postopanje danes se mi zdi, kakor bi priredili nekakov pustni dan, Kurentu na čast, našim nasprotnikom v veselje, kajti taka zabava, kakor danes, še neso imeli in je ne bodo; ali pa morebiti še, kajti prvi korak je storjen. Jaz ne vem, iz katerega uzroka bi se volitve potrdile, kaka je korist? Nakopali si bomo danes grozno veliko blamažo, to bode jedini rezultat. Ravna jo se danes nekateri gospodje te leve strani deželnega zbora po pravilu nemškega pregovora, ki slove: „Jeder hat das unveräusserliche Recht sich zu blamieren“, in smejljajoč in rogajoč poslušajo naši stari nasprotniki denašnje debato. A jaz, gospoda, nečem se udeleževati te blamaže, zatorej bodem glasoval za nepotrjenje volitev.

Danes se ravno spominjam obravnav, katere smo imeli narodni poslanci, ko je šlo za to, da bi bili ostavili nepostavni prejšnji deželni zbor kranjski. Ranjki dr. Bleiweis rekel je z vso odločnostjo, da naj izstopimo iz zbora, a z druge strani reklo se nam je: „Ostanite, ker vlada to želi!“ Žal, da nesem takrat ubogal ranjkega dra. Bleiweisa, kajti, ako bi bili narodni poslanci takrat izstopili iz zbora in bi zopet

voljeni ne prišli v zbor, in ponovili to v tretje, bila bi vlada morala vender le razpustiti deželni zbor, in ne bi nam treba bilo sedeti dolgih šest let v prejšnjem zboru, slovenskemu narodu in deželi na škodo. A takrat nesmo nikdar izrekli, da bomo morebiti izstopili iz zbora, bila je to tajnost narodnih poslancev; a zdaj smo pa očitno razglasili, da so volitve velikega posestva neveljavne, — sklepati pa hočemo drugače. Ko bi ranjki dr. Bleiweis in Jurčič mogla videti, kaj mi danes v deželnem zboru delamo: v grobu bi se morala obrniti nad tem delovanjem. Jaz in moji somišljeniki ne moremo in ne bomo glasovali za potrjenje volitev. Vprašal bi pa konečno še gospoda poročevalca, naj nam pove, kakšen dobiček vzraste narodnej stranki s tem, da volitev potrdi? Jaz ne vidim nobenega. (Občna pohvala.) (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. oktobra.

Nj. Veličanstvo bode obiskalo 14. t. m. **Szegedin**, da si ogleda z nova sezidano mesto. Za Njega vzprejem se delajo velikanske priprave. Mej drugim poslala bode Erdeljska svečano deputacijo, katere članovi so potomci onih plemenitnikov, ki so nekdanj podpisali pragmatično sankcijo. Napovedane so tudi deputacije iz komitatov Arad in Krasso-Szőrenyi ter iz mesta Versec. Skoro vse hiše Szegedinske bodo lepo okrašene, posebno pa se hoče odlikovati novo kolodvorsko poslopje.

Sinoči se je vrnil minister **Taaffe** iz Tirolskega, kjer si je ogledal novo predarlsko železnico in nje predor, zopet na Dunaj. — Trdi se, da se bode še letos podal tudi v Istro, da se osobno prepriča o ončukajšnjih odnosih. Tedaj je imela deputacija isterska vender le povoljen uspeh. Da bi se mu pa le ondu ne kazalo vse v najlepšem svitu! Da dobi minister pravo sliko isterskih razmer, zato treba Slovanom-Istranom že zgodaj pripravljenim biti.

Finančni odsek **koroskega** deželnega zbora poročal je v zadnji seji o regulovanju reke Zilje in o popravah vsled povodnje, v skupnem znesku 282 000 gld. Poročevalec Nagl je izjavil, da se je takojšnjemu uspešnemu posredovanju vlade, blagonaklonjene dobrotvornosti državnega zastopa, pred vsem pa blagumu vladarju zahvaliti, da se je zadobila državna podpora v vsej velikosti naprošene vsote, kar bode omogočilo, da bodo vse poprave in dotične stavbe dovršene že koncem aprila 1884 l., deloma pa celo že konec oktobra t. l.

Gališkemu deželnemu zboru je dospelo mnogo prošelj za odpravo židovskih zakonih šol. Predložila sta se mej drugim dva nova inicijativna nasveta: Starowjejskega proti nameravanemu višjemu obdačenju zavarovalnih družeb, in pa grofa Wojteha Dzieduszyckiego, da naj se v deželnem budgetu nastavi tudi vsota za ohranjenje starožitnostij v Haliczu in za sklicanje arheološkega kongresa.

Demisije **hrvatskega** načelnika oddelku za bogočastje, g. Vončine, Nj. Veličanstvo ni vzprejelo. Pripomnilo se mu je, da naj ostane v službi do imenovanja novega bana. — V ogerskem držav-

nem zboru se nadaljuje debata o hrvatskem vprašanji. Finančni minister Szapary obdolžil je bana Pejačevića, da je igral dvoumno ulogo, ker da je pred Zagrebškimi nemiri odobral naredbo glede grbov z magjarskimi napisi. Poslanec Polonyi zahteva, naj se s čitanjem imenika konstatuje odsotnost hrvatskih poslancev ter naj se jim zabrani izplačevati dijete; pa je s predlogom propal. — Miškatovič opravičuje v „Agr. Ztg.“ postopanje hrvatskih državnih poslancev ter dokazuje, da se narodna stranka doslej ni premaknila ni za las od svojega programa stroge postavnosti. Bistveno da se ni zavrgla nobena njenih zahtev: grbi z ogerskimi napisi se bodo sneli, v odpravo drugih skrunitev nagodbe bodo se sešle regnikolarne deputacije, slabe strani davčne manipulacije bode preiskovala posebna komisija, in ustavne razmere se bodo kmalu zopet povrnila. — „Pozor“ nadaljuje napade na hrvatske državne poslance, kateri da neso od Tisze dobili nobene koncesije. Ali imajo preveliko neopravičljivo bojazan pred Tiszo, ali pa preveliko nagnenje do dijet in stanarine, katero so šli takoj po prihodu v Pešto vzprejeti, predno so se še odločili, bodo-li šli v zbor ali ne. V obeh slučajih, pravi „Pozor“, so nesposobni opravljati svoj vzvišeni posel ter braniti čast naroda.

Vnanje države.

Bivša **srbska** ministra Piročanac in Mitjatič designirana sta poslanikoma na Dunaj in v London. — O zadnjih dogodkih v Srbskej ima „Berl. Tagbl.“ dopis z Dunaja, v katerem se označuje stališče srbskega kralja opasno. Ako bi se bilo na Dunaji hotelo in moglo svetovati kralju Milanu, bi se mu bilo znabiti predložilo, da naj poskusi jendenkrat s takozvanimi radikalci; s Krističem bi bil itak še lahko pozneje skušal. Zdaj pa ima kralj svoje „dinastično ministerstvo“, sestavljeno iz uradnikov in osebnih prijateljev, stoji pa v ostrem nasprotstvu z ogromno večino ljudstva, ustava je v nevarnosti, ustanovljen bojovni regiment, razburjenost po deželi narašča in stranka, ki je imela večino v skupščini in katero bi se bilo znabiti s previdnimi sredstvi spravilo na pravi pot, pahlena je v najostrejše nasprotstvo, dočim za vlado ne stoji tako rekoč nobena stranka.

Danes dopoldne vršiti se ima v **Peterburgu** pogreb Turgenjeva. Udeležiti se ga hoče 176 deputacij raznih društev, znanostnih družeb in učilišč. Sprevod bodo pričeli nekdanji podaniki pokojnika ter skloščavali zastopniki Moskovske in Peterburške „dume“ (mestnega zbora). — Minister vnanjih stvari, pl. Giers, bode svoje potovanje v Montreux, kjer mu biva bolna hči, odložil do povratka carjevega iz Kodanija. Na potu tja in nazaj se bode bržkone nekoliko pomudil na Dunaji in v Berlinu.

V sobotnej seji **bolgarskega** sobranja prečital je minister-prvomestnik Cankov program ministerstva ter določeval področje sobranja in kabineta. V tem programu ministerstvo obljubuje, da hoče obstoječe postave spraviti v soglasje z novopostavljeno ustavo ter da bode skrbno razmotrivalo mejnarodne dolžnosti bolgarske. Kabinet da je trdno sklenil odstraniti vse težkoče, računajoč pri tem na podporo inozemskih vlastij, katere jo gotovo ne bodo odrekale, ako se kneževina drži pogodb in stori vse dolžnosti, katere je vzprejela nase. Ta program je vse sobranje soglasno odobrilo. Včeraj je bila na dnevnem redu železniška konvencija.

XX.

Mati je drugi dan objavila, da se preseli v mesto. Zjutraj šel je oče v njeno spalnico in dolgo bil je pri njej. Nikdo ni slišal, kaj sta govorila; a mati ni več plakala; pomirila se je in zahtevala je jesti — vender se ni pokazala in tudi spremenila ni svojega sklepa. Jaz se še dobro spominjam, prehodil sem vse mesto, na vrt pa nesem šel in nikoli se nesem ozrl na krilo — a zvečer bil sem priča čudnega dogodka: oče moj peljal je grofa Malevskega čez salon v predsobo in rekel mu je hladno v navzočnosti strežeta: „Pred nekaterimi dnevi pokazali so vašej prevzvišenosti nekje duri, a zdaj jaz nečem govoriti o tem; a povem vam, če še jendenkrat pridete k meni, jaz vas vržem skozi okno. Meni vaša pisava ni ušec.“ Grof se je poklonil, zaškrilpal z zobmi, skrivil se in odšel.

Začele so se priprave, da se preselimo v mesto, na Arabat, kjer je bila naša hiša. Oče sam ni več maral ostati tukaj, verjetno je poprosil mater, da naj mu ne napravlja kakih sitnostij zaradi tega. Vse se je godilo tiho, brez naglice; mati je še celo ukazala pozdraviti kneginjo in izjaviti jej svoje obžalo-

vanje, da je radi slabega zdravja ne more več videti pred odhodom. Jaz sem begal, kakor bi prišel ob pamet, in želel sem samo, da bi se vse to hitro končalo. Le jedna misel mi ni šla iz glave, kako se je mogla tako mlada devotka odločiti na kaj takega, ker je vedela, da je moj oče oženjen — in je imela priložnost omožiti se, če tudi bi vzela Bjelovzorova? Kaj se je nadejala? Kako da se ni bala pogubiti vse svoje prihodnosti? Da, mislil sem, to je — ljubezen, to je — strast, to je — nagnenost — in spomnil sem se Lušinovih besed: za nekatere žrtvovati se — je sladko.

Jedenkrat zagledal sem v njenem oknu belo liso . . . ali ni to Zinajidin obraz mislil sem si . . . in res bil je to njen obraz. Jaz nesem mogel strpeti, nesem se mogel ločiti od tod, da bi se ne poslovil od nje. Izbral sem si ugoden trenutek in odpravil sem se h kneginji.

V salonu sprejela me je kneginja s svojim navadnim lenim pozdravom.

— Kaj je to, da se vaši tako naglo odpravljajo? rekla je mašeč tobak v obe nosnici. Ozrl sem se na njo in odleglo mi je v srci. Beseda menjica, katero je izustil Filip, me je mučila. Kneginja še

takrat ni nič vedela o tem, kaj se je pri nas zgodilo, ali saj zdelo se mi je tako. Zinajida prišla je iz sosedne sobe, v črnej obleki, bleda in z razpletenimi lasmi: prišla me je za roko in odpeljala me je seboj.

Zaslišala sem vaš glas, spregovorila je, in šla sem brž v salon. Ali je bilo res nas tako lahko zapustiti, nagajivi deček?

— Prišel sem se posloviti od vas, knežna, odgovoril sem in najbrž za vselej. Vi ste morda že slišali — mi odpotujemo.

Zinajida uprla je v me oči.

— Da, slišala sem. Lepa hvala, da ste se prišli posloviti. Mislila sem že, da vas ne bom več videla. Ne ohranite me v slabem spominu. Mučila sem vas včasih; pa vender nesem taka, kakor vi mislite.

Ona se je obrnila proč in naslonila se na okno. — Res, jaz nesem taka. Jaz vem, da me vi slabo sodite. — Jaz? — Da, vi . . . vi.

— Jaz? ponovil sem, in žalostno je zatrepotalo srce od neodvrljivega in neizrekljivega očaranja. — Jaz? — Verjemite mi Zinajida Aleksandrova, kar bi vi tudi storili, kakor bi me tudi mu-

Dopisi.

Iz devete dežele 2. oktobra. [Izv. dop.] Veste li gospod urednik, kdo je bil Hans Wuršt? Če ne veste, povem vam jaz, kdo je bil. — Črevljarij, navaden „šustermeister“ je bil, pa poleg tega je bil on tudi poet, — lejte:

„Ich Hans Wuršt bin Schuh —
Macher und Poet dazu!“

je pel. Naši slovenski „bastardi“ so nekateri tudi: „Schuh“, — „uhr“, — „semmel“ — ali pa „laibmocher-ji“ itd. pa poeti neso, vsaj taki ne, kakršni so bili Hans Wuršt; — pa — Slovenci tudi neso, ampak kar jih je na Kranjskem, se jim pravi „deutsch-kranjci-ji“; — kako bi se reklo tistim slov. bastardom, ki po družini kronovinah mej Slovenci živijo, pa ne vem, — nazivali bi se lahko tako: „polmiš-poltič“, ali pa „pilpogačica“, iz vrste vampirjev, ker Slovencem denar iz žepa sesajo, včasih tudi čast, in kar je bolj mastnih virov. Od jednacega „kapitala“ s procenti vred se živijo kranjski „deutschkranjci“, — na škodo in nečast slovenskemu narodu.

In glejte gospod urednik in poslušajte: V prvo vrsto teh eksemplarov Haackelnove „Zoologie der Menschheit“ šteti je tudi genij iz Celja, novorojeno nemškutarsko budalo štajerske fačone (Kranjsko-slovenska budala so veščidel — neumna), tedaj tisto, ki je 25. septembra tega leta poslalo iz Celja v „Neue Freie Presse“ na Dunaj telegram, kjer trobi to budalo lehkovernemu nemškemu svetu v zabavo, svojemu s pajččevino prepreženemu želodcu pa v tolažbo, — na uho, da se je vršivšega se shoda nemškega „Schulvereina der Ortsgruppe Gonobiz“ (t. j. Konjic) — udeležilo razun spodnještajerskih nemškutarjev tudi nad osemdeset (?) slovenskih kmetov (gelogen wie — gedrukt!) — od sv. Jerneja pri Konjicah, kateri so društvenih govornikov (brrr!) besede s ploskanjem odobraval (?! in priznavali (? — felix Germania nubes!), da je namen nemškega „Schulvereina“ vse hvalevreden (!?) z ozirom na — slovenske (?) njih otroke. — Tako je to budalo, ki je iz Celja capljalo 4—5 ur daleč v Konjice — iskat „materijala“ za lačni želodec, — poročalo v „N. Fr. Presse“. Nemški svet (ej! pa recimo da tudi nekaj slovenskega), pa je verjel temu telegramu, potem pa je klical Izrael nemškutarskih očetov in mater: „Deutscher Schulverein! du edler deutscher Eichensafft! — weide meine Schafe, — ernähre meine — Böcke!“

Gospod urednik! spomnite se morebiti Goetheja le-tam, kjer pravi:

Dressirte Ochsen gibt es da,
Dressirte Hunde dort;
Dressirte Menschen findest du —
An einem andern Ort.

Müchelj,
Zapuški gad.

S Spodnje Štajerske 4. okt. [Izv. dop.] Letošnje zborovanje „štajerske učiteljske zaveze“ v

čili, jaz bom vas ljubil in oboževal do konca mojih dni.

Ona se je hitro obrnila k meni, široko raztegnila je roki, objela mojo glavo ter krepko in goreče poljubila me. Bog ve, koga je iskal ta dolgi sveži poljub, jaz pa sem s hrepenenjem okusil njegovo sladkost. Vedel sem, da se nikdar več ne ponovi. Z Bogom! z Bogom! ponavljal sem...

Ona se mi je iztrgala in ušla je. In jaz sem se oddalil. Nesem v stanu povedati, s kakim čuvstvom sem odšel. Jaz bi ne želel, da bi se še kedaj ponovilo, pa štel bi se nesrečnega, ko bi ga nikoli ne bil okusil.

Preselili smo se v mesto. Dolgo se nesem mogel odločiti od preteklosti, dolgo se nesem priprijel dela. Rana moja se je počasi celila; a zlasti proti očetu nesem občutil nikakega slabega čuvstva. Narobe: to ga je še povzdignilo v mojih očeh... naj psihologi objasnijo to nasprotje kakor znajo. Jedenkrat šel sem po boulevardu in v moje veliko veselje srečal sem Lušina. Jaz sem ga jako ljubil zaradi njegovega odkritosrčnega in nelicemernega značaja. Planil sem k njemu.

(Dalje prih.)

Mariboru dne 19. in 20. septembra je pokazalo, kakšnega duha so štajerski nemški učitelji in koliko jim je mari vzajemno delovanje na pedagogičnem polju mej slovenskimi in nemškimi učitelji. Prejšnja leta se pri jednacijah zborovanjih še ni nemški šovinizem v tolikej meri pokazoval, če ravno smo bili slovenski udeleženci vselej v kot potisnjeni; letos pa so vsled obolelega napadanja na slovensko narodnost po nemških judovskih listih tudi štajerskim nemškim učiteljem grebeni tako vzrastli, da so nas prišli coló na naša tla, v Maribor, na „korajžo“ klicat, češ, letos vam hočemo pokazati, da je vse vaše narodno prizadevanje zaman. Iz tega zborovanja mogel je vsak udeleženec izpredvideti, da tako ne more iti dalje, kajti na takov način nam je popolnem nemogoče pedagogična vprašanja, h katerim prištevamo tudi jezikovno vprašanje, za nas ugodno rešiti. G. Romih je vendar tako prepričevalno govoril, da bi mogel vsak še tako zagrizen udeleženec na njegove besede priseči, a Graški in drugi nemški pedagogi (?) neso znali drugače svoje jeze nad temi resničnimi besedami ohladiti, nego da so z glasnim ugovarjanjem in z neparlamentarnim vedenjem svojo nemško omikanost razkazovali. Vse, kar so gg. nemški pedagogi v dokaz ničevosti g. Romihovega govora navedli, bilo ni drugčega, nego ponavljanje fraz, vzeti iz judovskih listov. Le jednega veljavnega protidokaza nesem slišal, ki bi se bil opiral na mnenja priznanih pedagogov. In taki možje naj potem rešujejo naše jezikovno vprašanje! In kakšno upitje so zagnali nemški časniki kot „Tagespost“ in „Deutsche Wacht“ nad predznostjo, da si upa g. Romih kaj takega nasvetovati v pričo nemških učiteljev in v nemškem (?) Mariboru. Pisalo se je tudi o „fiasko“ z nasvetovano resolucijo; ter so se hoteli s tem slovenski udeležniki osmestiti. A če se kaka resolucija na znanje vzame, menim da je to povsem pravilno; da pa ni do glasovanja prišlo, kaže o sprajljivosti slovenskih učiteljev, ker so uže naprej vedeli, da ne prodro s svojimi pravičnimi nasveti. — To zborovanje pa bode imelo za Slovence vsaj to korist, da bodo zdaj vsaj tudi tisti učitelji, kateri so skupnost z nemškimi štajerci vedno zagovarjali, slednji izpredvideli, da je obstanek te zveze mej spodnjim in zgornjim Štajerjem na polju šolskem v bodoče popolnem nemogoč, in odcepljenje spodnje-štajerskih učiteljskih društev le še vprašanja časa. Slovenskih učiteljskih društev je popolaem zadosti, da morejo tudi sama zase delovati.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je občini Lokavec na Goriškem 200 gld. za zgradbo novega farovža in občini Levpa na Goriškem 200 gld. za zgradbo nove cerkve.

— (IX. seja deželne zbornice kranjskega) trajala je od 10. ure dopoldne do 1/2 3. ure popoldne. Rešeno je bilo več proračunov deželnih zakladov in računskih sklepov, potem pa dolga vrsta peticij. „Glasbeni Matici“ dovolilo se je podpore 500 gld.; prošnji, da se jej prepusti prostor v reduti, pa se ni moglo zadostiti, ker takega prostora ni. Prošnja učiteljev na jednorazrednicah za opravilne priklade se za zdaj ni mogla uslišati, dokler se stroški za šolske namene iz deželnega zaklada ne zmanjšajo. Krakovskim in Trnovskim ribičem dovolilo se je za zdaj 50 gld. podpore. Prihodnja seja je v četrtek.

— (Umrl) je predvčeraj gosp. Hofmann, c. kr. okrajni sodnik na Brdu.

— (Premembe v vojaštvu.) Danes odrine jeden batalijon 17. pešpolka (Kuhnovcev) iz Varaždina v Ljubljano. V Hrvatskeje ostali Kuhnovci razdeljeni so tako: 2 kompaniji v Krapini, 1 v Krapinskih Toplicah, 1 v Bednji, 1 v Pregradi, 1 v Desiniči, 1 v Klanjci, 1 v Novih Dvorih. Danes odrine tudi jeden batalijon 7. pešpolka (baron Dahlen) iz Zagreba v Celovec. V Novem Marofu, Varaždinu, Maruševci, Vinici, Vojnici in Vrginmostu odslej ne bode nobene posadke več.

— (Včerajšnji mesečni živinski somenj) je bil precej dobro obiskan. Goveje živine

prignalo se je kakih 300 glav, a pitane je bilo malo mej njimi. Cene so bile visoke. Konj je bilo do 250 in so laški kupci precej pokupili, a iskali so le bolj slabo in ceno živino, akoravno tudi lepih konj ni manjkalo.

— (Na gimnaziji v Gorici) upisanih je letos 364 dijakov. V prvi razred se je oglasilo 50 Italijanov in 46 Slovencev. Vzprejetih je bilo 33 Italijanov in 40 Slovencev. Deželna jezika poučujeta se na spodnji gimnaziji po 3 ure na teden.

— (Vinska letina na Dolenjskem), posebno v Krškem okraju, je izvrstna, kar se tiče pridelka samega; ne tako, kar se tiče množine. Petnajst let že ni grozdje tako lepo dozorelo, ko letos in kolikor bo vina, bode izredno dobra kapljica. Te dni se je začela trgati, toda ne povsod, kajti izvrstno ugodno vreme zadnjih dni napotilo je mnogo večjih vinogradnikov, da pustijo grozdje še zoreti. Dež zadnjih dni ni škodoval toliko, kolikor se je mislilo.

— (Trgatev) začela se je včeraj po vsem Dolenjskem. Letošnji pridelek bode izvrsten, žal, da ga bode le malo.

— (Sneg in točo) imeli so v 3. dan t. m. na Pesnici onkraj Maribora. Škode v vinogradih veliko.

— (Za lovce.) Zasobnemu pismu povzamemo dogodek, ki bode osobito lovce zanimal: ... Po-vedal sem Ti, da je Blaž s Poljan (vas nad Loško dolino) streljal po noči na medvedko, ki je prišla z dvema mladičema v oves. Blaž je na preži v grmu zaspal, kar ga zbudi glasno renčanje. Prebudivši se, zagleda vse živo okoli sebe, v naglici in strahu izstrelji puško, ki je bila samo za srne nabasana. Medvedka zarjove in beži, mladiča za njo. Krvavega sledu ni bilo, zato je Blaž mislil, da ni medvedki nič hudega storil. Čez nekoliko dni pa najde, ne 1/4 ure od Poljan, v neke dolini mrtvo medvedko in — mladiča, ki sta pa hitro ubežala. Jaz sem še le čez 10 ali 12 dni vse to natanko zvedel. Odpotim se z D. in S. Vzeli smo tudi pse seboj, da bi mladiče žive polovili, a ni jih bilo nikjer. Le prav malo ostankov, največ kostij stare medvedke in strahovit smrad našli smo v Črnem vrhu. Ker je nemogoče, da bi v tako kratkem času lisice *) pojele veliko medvedko, ker volkov ni, vsaj v Črnem vrhu ne — in ker je bilo okoli medvedke vse polno blata mladih medvedčev — smo sodili jaz in drugi stari medvedarji, da sta medvediča — mamo pojela. To je prav lahko mogoče. Medvediča sta še mala, hrane si še nesta znala iskati, sesala sta nekaj časa mater ter jo potem načela, kjer je bila obstreljena. Vsekako posebno zanimljiv slučaj! ...

*) Lisica se v poletnem času ne loti mrhovine.
Poročevalec.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Zagreb 8. oktobra. Semkaj došel je telegram, v katerem je po pomoti stalo: „Abnahme der Wappen“, namestu „Abgabe der Waffen“ od strani srbskih vojakov. Vsled tega telegrama razširila se je govorica po mestu, da se bodo sneli grbi, ljudstvo vrelo v kupe. Ker je bilo v Gunduličevih ulicah čem dalje več ljudstva, so vojaki z nastavljenimi bajoneti polagoma pregnali živahno govorečo, a nikakor ne razgrajajočo množico. Ulice so se za četrte ure zaprle in množica, ki je mej tem zvedela uzrok govornice, se je mirno razšla. Sedaj popolni mir. Izdal se je ukaz, da vojaki ostavijo več sel v Zagorji in v banalski Granici.

Budimpešta 8. oktobra. (Spodnja zbornica.) Predlog Polonyi-ja, da se odsotnim hrvatskim poslancem ustaviijo dijete, zavrgel se je skoro jednoglasno. Orban, Pulskey, Apponyi in Polit govorili so proti predlogu Tisze v hrvatskem vprašanju. Tisza odgovarja na očitanja Polita, da bi bil pretil poteptati narodnosti. Ta grožnja bila je naperena le proti tistim ščovalcem, ki agitujejo proti jednoti ogerske krone.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupite samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v skleniko vtisnena besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zvicku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodniško sprevrženo **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem**. Izdelki podobnega ali istega imena, ki némajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzéjo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaji takoj naznani, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—109)